

Sygn. akt I ACz 544/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Baran

Sędziowie: SA Jerzy Bess

SO (del.) Beata Kurdziel (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2017 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wierzyciela(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko dłużnikowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K.

o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia obowiązku

na skutek zażalenia wierzyciela

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 1 lutego 2017r., sygn. akt IX GCo 251/16

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nadać mu treść:

„1. nadać klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006r., sygn. akt I ACa 1053/06 w zakresie punktu 2a przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K. jako nabywcy części majątku (...) S.A. w K.;

2. zasądzić od dłużnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K. na rzecz wierzyciela Agencji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwotę 229 zł (dwieście dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.”;

II. zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 290 zł (dwieście dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO (del.) Beata Kurdziel SSA Barbara Baran SSA Jerzy Bess

Sygn. akt I ACz 544/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek wierzyciela Agencji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. przeciwko dłużnikowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K. o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia obowiązku. Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd wskazał, że wnioskodawca wniósł o nadanie na jego rzecz przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K. klauzuli wykonalności punktowi 2a wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006r., wydanemu pod sygn. akt I ACa 1053/06 oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Strona wnioskująca podała, że w powołanym wyroku pozwanej spółce (...) S.A. w K. (obecnie działającej pod firmą (...), nr KRS (...)) Sąd zakazał wprowadzania do obrotu oznaczonych czasopism. Podniosła, że wynikający z przedmiotowego wyroku obowiązek przeszedł na (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytową w K.. Podała, że pozwana spółka na mocy uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy z dnia 19 sierpnia 2009 r. podzieliła się przez przeniesienie części swojego majątku (art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h.) na spółki (...) spółkę z o.o., (...) spółkę z o.o., (...) spółkę z o.o., (...) spółkę z o.o., za udziały w spółkach przejmowanych, wydanych akcjonariuszom spółki dzielonej. Strona wnioskująca podała, że w wyniku tego spółka (...) nabyła zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych (...) S.A., w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ k.c., przeznaczony do realizacji działalności w zakresie dystrybucji prasy i przyporządkowany dotychczas do funkcjonującego w ramach struktury organizacyjnej (...) S.A. Pionu Dystrybucji. Przejmując część majątku wiedziała o stwierdzonym wyrokiem zobowiązaniu, bowiem, jak wynika z wpisów do KRS, w dacie ustalania planu podziału, w skład organów (...) S.A. oraz (...) spółka z o.o. wchodziły te same osoby. Podwyższenie kapitału zakładowego (...) spółki z o.o., związane z przejęciem części majątku (...) SA., zostało wpisane do KRS w dniu 1 marca 2010 r. Następnie na podstawie uchwały nadzwyczajnych zgromadzeń wspólników spółki (...).P spółka z o.o., (...) S.A. i (...) spółka z o.o. połączyły się poprzez przeniesienie całego majątku dwóch pierwszych wymienionych spółek na spółkę (...). Połączenie to zostało wpisane do KRS w dniu 1 grudnia 2010 r. Kolejno na podstawie uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 20 grudnia 2010 r. spółka (...) przekształciła się w (...) S.A., co zostało wpisane do KRS w dniu 25 lutego 2011 r. Następnie na podstawie uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy z dnia 24 kwietnia 2012 r. (...) S.A. przekształciła się w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytowo- akcyjną , co zostało wpisane do KRS w dniu 2 lipca 2012 r. Na podstawie uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia z dnia 14 lipca 2014 r. (...) sp. z o. o. sp. k. a. przekształciła się w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytową , wpisaną do KRS pod nr (...). Odwołując się do nabycia od dłużnika wymienionego w tytule egzekucyjnym zorganizowanej części jego przedsiębiorstwa i do wymienionych przekształceń strona wnioskująca wywodziła, że w świetle art. 788 k.p.c. w zw. z art. 789 k.p.c. i art. 55⁽⁴⁾ k.c. zachodzą podstawy do nadania klauzuli wykonalności wymienionemu wyrokowi z zaznaczeniem przejścia obowiązku na w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytową z siedzibą w K.. Strona wnioskująca podała, że obecnie ta spółka zajmuje się kolportażem czasopism krzyżówkowych oznaczonych w wyroku, w sposób naruszający zakaz wynikający z tego wyroku. Strona wnioskująca przedłożyła odpisy z KRS oraz uchwałę nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy (...) S.A. z dnia 19 sierpnia 2009 r. z planem podziału, które to dokumenty potwierdzają okoliczności podniesione we wniosku. Jak chodzi o fakt podjęcia uchwały z dnia 19 sierpnia 2009 r., o podziale (...) S.A., to wynika z niej, że przedmiotowy podział przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na trzy inne istniejące spółki, miał być dokonany w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h. i dotyczyć zorganizowanych części przedsiębiorstwa - w rozumieniu art. 55⁽⁴⁾ k.c. Z planu podziału wynika, że podział następował przez przeniesienie zorganizowanych części, w postaci wydzielonych organizacyjnie i finansowo pionów przedsiębiorstwa, na każdą ze spółek przejmujących. W tym dla (...) przypadła część przeznaczona do realizacji działalności w zakresie dystrybucji prasy i przyporządkowana dotychczas do funkcjonującego w ramach struktury organizacyjnej pionu dystrybucji. Co do przejmowanych pasywów (zobowiązań) plan podziału wprost przewidywał tylko przejęcie zobowiązań pieniężnych. Plan podziału przewidywał, że przy spółce dzielonej także pozostanie zespół składników stanowiących przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ k.c., przeznaczone do prowadzenia handlu elektronicznego. Z zapisów tego planu wynikało, że wszystkie zainteresowane spółki mają ten sam podmiot decyzyjny. Z wpisów do KRS wynika, że przedmiotowy podział został zarejestrowany w rejestrze oraz, że wobec spółki (...).P. wpisano podwyższenie kapitału zakładowego (w zw. z regulacją art. 530 § 2 k.s.h.). Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że strona powodowa - (...)spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. wniosła przed tut. Sąd pozew przeciwko B. K., (...) Spółce Akcyjnej w W., (...) Spółce Akcyjnej w K. o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji. Sprawa uzyskała sygnaturę akt IX GC 921/04. Wyrokiem z dnia 25 października 2005 r., wydanym pod sygn. akt IX GC 921/04 Sąd pierwszej instancji uwzględnił w części powództwo, w sposób opisany w pkt I i II wyroku, a w pozostałej części (pkt. III wyroku) powództwo oddalił. W uwzględnionej części powództwa Sąd zakazał wszystkim pozwanym (pkt I. wyroku) wprowadzania do obrotu oznaczonych czasopism. W punkcie II wyroku nakazał pozwanej B. K. przeprosin. Na skutek apelacji od tego wyroku wywiezionej przez pozwanych B. K. (obecnie O.), (...) S.A. w W., Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 9 listopada 2006 r. , sygn. I ACa 1053/06 zmienił wyrok Sądu pierwszej

instancji. Mianowicie w punkcie 2 a zakazał pozwanym w sprawie wprowadzania do obrotu czasopism krzyżówkowych opatrywanych na okładkach oznaczeniami numerycznym : „(...)”. Na wniosek powodowej (...)” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C., postanowieniem Sądu z dnia 15 lutego 2013 r. została nadana klauzula wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006 r. , sygn. I ACa 1053/06 w zakresie punktu 2a przeciwko pozwanej (...) S.A. w K.. Na wniosek strony powodowej (...)” spółki z o.o. w C., o wykładnię wyroku, postanowieniem z dnia 21 stycznia 2014 r. , podjętym pod sygn. I ACa 378/10, Sąd Apelacyjny w Krakowie wyjaśnił, że objęty punktem 2a wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006 r., sygn. I ACa 1053/06 zakaz wprowadzania do obrotu czasopism krzyżówkowych opatrywanych na okładkach oznaczeniami numerycznymi: „(...)” nie obejmuje czasopism krzyżówkowych wydawanych przez stronę powodową (...)” sp. z o.o. w C..

W oparciu o przytoczone okoliczności faktyczne Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd przytaczając treść art.788 § 1 k.p.c. wyjaśnił, że jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Stosownie do treści art. 789 k.p.c. powołany przepis stosuje się odpowiednio do nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego, jeżeli tytuł egzekucyjny stał się prawomocny przed nabyciem. Przepis ten dotyczy wierzyciela posiadającego tytuł egzekucyjny przeciwko zbywcy przedsiębiorstwa. Sąd wyjaśnił, że w nawiązaniu do regulacji art. 789 k.p.c., nadanie klauzuli wykonalności przeciwko nabywcy przedsiębiorstwa wchodzi w grę, gdy zachodzą okoliczności wymienione w art. 55⁴ k.c., który stanowi, że nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego (zbywcy) zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności; odpowiedzialność nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela; odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć. Sąd wskazał dalej, iż przepis art. 55⁴ k.c. nie precyzuje zobowiązań związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, czy gospodarstwa rolnego. Przyjmuje się, że są to zobowiązania, które by nie powstały, gdyby zbywca nie prowadził danego przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolnego. Nie wykluczone są więc tu także takie zobowiązania jak z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, jak z czynu niedozwolonego. Skoro przepis mówi o ograniczeniu odpowiedzialności nabywcy do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, zdaniem Sądu, zasadnym jest przyjęcie, że chodzi tu o zobowiązania majątkowe. Inne (niemajątkowe) nie miałyby odniesienia do wartości nabytego przedsiębiorstwa , a ta wartość stanowi granicę odpowiedzialności nabywcy. Z art. 789 k.p.c. wiąże się więc zagadnienie, za które zobowiązania odpowiada nabywca przedsiębiorstwa. W związku z powoływanym w niniejszej sprawie nabyciem części majątku spółki, dzielonej na zasadzie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h., podział przez wydzielenie (czyli bez utraty bytu prawnego spółki dzielonej), podnieść należy, że przyjmuje się , iż skutkiem takiego nabycia jest sukcesja uniwersalna częściowa, wyrażająca się w nabyciu pod tytułem ogólnym, ale tylko części praw i obowiązków (wstąpienie w prawa i obowiązki spółki dzielonej, określone w planie podziału). W ocenie Sądu należy przyjąć, że wszystkie nieprzekazane wyraźnie w planie podziału spółce wydzielanej aktywa i pasywa pozostają przy spółce dzielonej. Na wypadek podziału spółki w sposób powodujący utratę bytu prawnego tejże spółki, odpowiedzialność za zobowiązania reguluje art.531 k.s.h. oraz art. 546 k.s.h. Na wypadek podziału spółki polegającego tylko na utracie przez tą spółkę części majątku przez jego wydzielenie, odpowiedzialność za zobowiązania spółki dzielonej przez spółki przejmujące, a także przez spółkę dzieloną, należy rozważać według art. 546 k.s.h. Z regulacji tych wynika odpowiedzialność spółki przejmującej za obowiązki przejęte w planie podziału (co nie ulega kwestii), oraz odpowiedzialność solidarna zainteresowanych w podziale spółek, w granicach wymienionych przepisów. Rozważając, czy i jak wymienione przepisy mają zastosowanie w niniejszej sprawie, uwzględnić w pierwszej kolejności należy, że tytuł egzekucyjny określa osobę wierzyciela i dłużnika, a nadanie mu klauzuli wykonalności wyznacza ramy podmiotowe egzekucji. Uwzględnić też należy, że nadanie klauzuli wykonalności odnosi się do orzeczeń wykonywanych przez przymus egzekucyjny w stosunku do majątku lub osoby, stosowany przez organ egzekucyjny. Stąd należy wywieść, że na wypadek zmian w zakresie przejścia uprawnienia lub obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, wierzyciel nieujawniony w tytule egzekucyjnym winien ubiegać się o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności. Podobnie, gdy aktualnym dłużnikiem

okaże się osoba nieujawniona w tytule egzekucyjnym, wierzyciel, aby egzekwować winien wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko obecnemu dłużnikowi. Przepis art. 788 k.p.c., a także art. 789 k.p.c., dotyczy przypadków, gdy w określonym w czasie, czy to po stronie wierzyciela, czy po stronie dłużnika, doszło do przejścia na inną osobę uprawnienia lub obowiązku. Owo przejście wiąże się więc ze zmianą podmiotu tak, że nie ma między dotychczasowym, a obecnym tożsamości, a także wiąże się z tym, że zmiana podmiotowa polega na tym, iż prawo lub obowiązek poprzednika wygasa na rzecz następcy. Jak chodzi o nabywcę przedsiębiorstwa, ugruntowany jest pogląd, że do nadania klauzuli wykonalności wobec nabywcy, nie stoi na przeszkodzie, że zobowiązanie poprzedniego właściciela przedsiębiorstwa nie wygasa. Nowy nabywca przedsiębiorstwa przystępuje bowiem do długu i jego zobowiązanie jest autonomiczne. Nie ma więc tu problemu rozdzielenia aktywów i pasywów (zbywcy i nabywcy), jak przy podziale spółki. W przypadku podziału spółki (art. 529 k.s.h.) następuje często w praktyce skutek prawny, taki jak przy zbyciu przedsiębiorstwa, szczególnie wyraźnie, gdy podział polega na wydzieleniu dla nabywcy zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Jednakże, co do odpowiedzialności za zobowiązania spółki dzielonej, przepisy traktujące o odpowiedzialności za zobowiązania spółki dzielonej pełnią rolę szczególną w stosunku do art. 55⁴ k.c. Zatem ubiegając się o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko takiemu nabywcy należałoby wykazać, że jest on zobowiązany (nawet obok zbywcy) za zobowiązania w świetle swojego tytułu nabycia. W niniejszej sprawie po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego (wyroku) oznaczony w tym tytule dłużnik podzielił się przez przeniesienie zorganizowanej części swojego przedsiębiorstwa podając, że odpowiada to art. 55⁴ k.c., a nabywca następnie połączył się poprzez przeniesienie całego majątku do innej spółki, która następnie przekształcała swoją formę organizacyjno- prawną, w ramach spółek prawa handlowego. Z przepisu art. 493 k.s.h. wynika, że połączenie spółek następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru, odpowiednio spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej, wpis ten wywołuje skutek wykreślenia spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki (nowa spółka jest wpisywana do rejestru). Art. 494 k.s.h. stanowi o sukcesji uniwersalnej spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej (która wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki). Z art. 552 i 553 k.s.h. wynika, że spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru; jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla spółkę przekształconą, a (art. 553 § 1 k.s.h.) spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcaney. Połączenia, przekształcenia skutkują więc samodzielnym, odrębnym od innych, uregulowaniem powstałego bytu prawnego, we wszystkich sferach jego aktywności, tak wewnętrznej, jak i zewnętrznej. W ocenie Sądu, w takiej sytuacji nie można mówić o zupełnej tożsamości podmiotu powstałego w wyniku połączenia, przekształcenia, w stosunku do łączonych, czy przekształcanego. To uzasadnia, że prawa i obowiązki spółki przekształcaney, przechodzą na spółkę przekształconą. Odpowiednio należy to odnieść do sytuacji łączenia spółek. Jak podkreślił to Sąd Najwyższy w uchwale z 26 lutego 2015 r., w sprawie IIICZP 106/14 ocena, czy art. 788 § 1 k.p.c. stosuje się także wtedy, gdy doszło do przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę kapitałową na podstawie art. 584(1) - 584(13) k.s.h. zależy od tego, czy przekształcenie to pociąga za sobą przejście uprawnienia albo obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym w rozumieniu tego przepisu. Dalej Sąd Najwyższy stwierdza, że: (...) zmiany podmiotowe w zakresie uprawnień lub obowiązków (...) których nie uwzględnia treść tytułu egzekucyjnego (...) powinny mieć odzwierciedlenie w tytule wykonawczym, że: ustawodawca nie zdecydował się przekazać kompetencji do dokonywania ustaleń w tym zakresie, choćby wyłącznie na podstawie dokumentów, organowi egzekucyjnemu, lecz uzależnił dopuszczalność wszczęcia egzekucji na rzecz aktualnego wierzyciela lub przeciwko aktualnemu dłużnikowi od nadania na rzecz tego wierzyciela względnie przeciwko temu dłużnikowi klauzuli wykonalności, powierzając podejmowanie odpowiedniej decyzji sądowi w ramach sformalizowanego postępowania klauzulowego. Przedmiotowa uchwała była poświęcona rozważeniu zastosowania art. 788 k.p.c., w sytuacji, gdy przedsiębiorca będący osobą fizyczną przekształcił się w spółkę kapitałową, jednakże zwraca uwagę na istotę zastosowania tego przepisu, wyżej przytoczoną, które to zapatrywanie należy podzielić. Waząc powyższe należy w ocenie Sądu Okręgowego przyjąć, że wnioskodawca wykazał zmiany podmiotowe po stronie nabywcy majątku pochodzącego od dłużnika wskazanego w przedmiotowym w sprawie wyroku. Nie można bowiem mówić o tożsamości podmiotu, który nabył majątek i obecnego. Jednakże wnioskodawca nie wykazał, że na ten nowy podmiot przeszły obowiązki określone w wyroku. Sąd zwrócił uwagę, że wyrok opiewał na zobowiązanie z tytułu czynu niedozwolonego, w postaci czynu nieuczciwej konkurencji, zobowiązanie polegające na zakazie wprowadzania do obrotu oznaczonych czasopism krzyżówkowych. Sąd podkreślił, że czyn nieuczciwej konkurencji obciąża podmiot, a nie narzędzie, którym posłużył się do jego popełnienia (tu instrumenty, które dały mu

techniczne możliwości popełnienia czynu). Skoro wnioskodawca opierał swój wniosek na dyspozycji art. 55⁴ k.c., to podniesienia wymaga, że według tego przepisu przesłankami odpowiedzialności są: nabycie przedsiębiorstwa, związek zobowiązania z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a także wiedza nabywcy o zobowiązaniach. Żaden z przedłożonych dokumentów nie wskazywał na to, aby nabywcy w planie podziału przypisane zostało zobowiązanie opisane w wyroku. Ono samo w sobie nie ma charakteru majątkowego, polega na świadczeniu niepieniężnym, sprowadzającym się do obowiązku zaniechania oznaczonej czynności. Wobec tego, zdaniem Sądu nie można uznać, że to zobowiązanie jest związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Podkreślenia wymaga, że nadanie klauzuli wykonalności na rzecz podmiotu lub przeciwko podmiotowi, który nie był stroną postępowania rozpoznawczego, wymaga wykazania dokumentem przejścia uprawnienia lub obowiązku. Należy przyjąć, że z samego dokumentu owo przejście musi wprost wynikać, a nie wynikać na zasadzie skojarzeń. W ocenie Sądu, analiza przedłożonych dokumentów nie uprawnia do stwierdzenia, iż wynika z nich zasadnicza przesłanka do nadania wnioskowanej klauzuli wykonalności, a mianowicie, że orzeczone w wyroku zobowiązanie związane jest z prowadzeniem przedsiębiorstwa, które nabył od dłużnika uczestnik.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie złożył wnioskodawca, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie art. 55⁴ k.c. w zw. z art. 531 § 1 k.s.h. poprzez przyjęcie, że przepis art. 531 § 1 k.s.h. stanowi *lex specialis* względem art. 55⁴ k.c. podczas, gdy przepisy dotyczące odpowiedzialności za zobowiązania spółki dzielonej nie mają charakteru konkurencyjnego względem regulacji zawartej w art. 55⁴ k.c. i mogą być stosowane kumulatywnie

2. naruszenie art. 788 art. 789 k.p.c. w zw. z art. 531 § 1 k.s.h. w zw. z art. 55⁴ k.c. poprzez błędną wykładnię (i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie) polegającą na przyjęciu, że:

- obowiązek zaniechania nie ma charakteru majątkowego, podczas, gdy w sytuacji, w której obowiązek zaniechania został orzeczony celem ochrony sfery majątkowej, ma on w konsekwencji charakter majątkowy (choć niepieniężny),

- obowiązek zaniechania orzeczony prawomocnym wyrokiem nie może być uznany za zobowiązanie związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, podczas gdy o charakterze obowiązku zaniechania winny decydować okoliczności związane z jego orzeczeniem i w konsekwencji błędne uznanie, że orzeczony względem (...) S.A. (aktualnie (...) S.A. w likwidacji) zakaz wprowadzania do obrotu czasopism krzyżówkowych opatrywanych na okładkach oznaczeniami numerycznymi: „(...)” wydany w związku z kolportażem przez ten podmiot tak oznaczonych czasopism nie obciąża solidarnie spółki (jej następcy prawnego), która nabyła od wskazanego podmiotu zorganizowaną część przedsiębiorstwa związaną z kolportażem prasy.

W oparciu o powyższe zarzuty, strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006 r. (sygn. akt I ACa 1053/06) w zakresie pkt. 2a przeciwko pozwanemu (...) sp. z o.o. sp.k., z siedzibą w K., względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten, zgodnie z art. 789 k.p.c. stosuje się odpowiednio do nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego, jeżeli tytuł egzekucyjny stał się prawomocny przed nabyciem. Norma art. 789 k.p.c. pozostaje w bezpośrednim związku z art. 55⁴ k.c. w oparciu o który nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności z tym, że odpowiedzialność

nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa oparta jest na konstrukcji przystąpienia do długu i jest przykładem następstwa pochodnego pod tytułem szczególnym. Powszechnie przyjmuje się, iż poza pojęciem przedsiębiorstwa jako przedmiotu praw statuowanego regulacją kodeksu cywilnego, w systemie prawa występuje też pojęcie zorganizowanej części przedsiębiorstwa, które nie jest regulacją kodeksową. Pojęciem tym posługuje się choćby ustawa z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych a także ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. W myśl tej ostatniej przez zorganizowaną część przedsiębiorstwa rozumie się organizacyjnie i finansowo wyodrębniony w istniejącym przedsiębiorstwie zespół składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązania, przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych, który zarazem mógłby stanowić niezależne przedsiębiorstwo samodzielnie realizujące te zadania (art. 2 pkt. 27e).

W niniejszej sprawie zmiany podmiotowe miały miejsce po stronie dłużnika i przedstawiały się w następujący sposób: z podmiotu, wobec którego zapadł wyrok - tj. (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K. wydzielono część majątku i przeniesiono go na spółki: (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. Zgodnie z planem podziału na (...) sp. z o.o. przeniesiony został zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ k.c. przeznaczony do realizacji działalności w zakresie dystrybucji prasy i przyporządkowany dotychczas do funkcjonującego w ramach struktury organizacyjnej (...) S.A. Pionu (...) (k. 36). Następnie (...) sp. z o.o. połączył się ze spółką (...) S.A. i (...) sp. z o.o., a połączenie to zakładało przeniesienie całego majątku (...) sp. z o.o. i (...) S.A. na (...) sp. z o.o., która to spółka następnie przekształciła się w spółkę (...) S.A. i następnie w (...) sp. z o.o. S.K.A. oraz ostatecznie w spółkę (...) sp. z o.o. sp.k. Wobec powyższego stwierdzić należy, iż podstawą prawną objęcia (...) sp. z o.o. zobowiązaniem orzeczoną w punkcie 2a wyroku stanowi art. 788 § 1 k.p.c. w zw. z art. 789 k.p.c. w zw. z art. 531 §1 k.s.h. w zw. z art. 55⁽⁴⁾ k.c. Natomiast podstawę prawną przejścia obowiązku orzeczonego wyrokiem z Kolporter D.P. sp. z o.o. na ostatecznie (...) sp. z o.o. sp.k. stanowi przepis art. 788 § 1 k.p.c. w zw. z art. 494 § 1 k.s.h. oraz art. 553 § 1 k.s.h. Z artykułu 55⁽⁴⁾ k.c., który stanowi materialnoprawną przesłankę odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa za zobowiązania związane z jego prowadzeniem wynika, iż przesłankami odpowiedzialności nabywcy są: nabycie przedsiębiorstwa, związek zobowiązania z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a także wiedza nabywcy o zobowiązaniach lub brak tej wiedzy będący następstwem niezachowania należytej staranności. Prawidłowa wykładnia przepisu art. 55⁽⁴⁾ k.c. w zw. z art. 531 § 1 k.s.h. zakłada przyjęcie, iż w sytuacji w której w planie podziału spółce przejmującej lub nowo związanej przypisano określone przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część, spółka, której przedsiębiorstwo to przypisano, jest odpowiedzialna solidarnie ze spółką dzieloną za zobowiązania związane z prowadzeniem przedmiotowego przedsiębiorstwa. W takiej sytuacji objęcie spółki przejmującej lub nowo związanej zobowiązaniem związanym z prowadzeniem nabywanego przedsiębiorstwa (jego części) wynika wprost z planu podziału i przepisu art. 55⁽⁴⁾ k.c. Na potwierdzenie powyższego powołać należy postanowienie Sądu Okręgowego w R. z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt VI Gz 328/13, w którym Sąd wprost wskazał, że „należy podkreślić istotną dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, że podział spółki Przedsiębiorstwa Usługowo- Produkcyjnego (...) S.A. w R. nastąpił poprzez wydzielenie części majątku stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ k.c. i wyposażenia w ten majątek nowo związaną spółkę (...) sp. z o.o. W ten sposób doszło do zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa z konsekwencjami, które uregulowane są w art. 55⁽⁴⁾ k.c.". Powyższe potwierdza, że w orzecznictwie aprobowane jest stosowanie przepisu art. 55⁽⁴⁾ k.c. w przypadku przeniesienia przedsiębiorstwa (jego zorganizowanej części) w procesie podziału spółek. Wbrew zatem stanowisku Sądu Okręgowego nie ma podstaw, by nabywcę przedsiębiorstwa (jego zorganizowanej części) będącego jednocześnie spółką przejmującą lub nowo związaną zwalniać z nieograniczonej czasowo odpowiedzialności za zobowiązania związane z prowadzeniem przedmiotowego przedsiębiorstwa (jego części) i tym samym traktować w sposób odmienny niż podmiot, który nabył przedsiębiorstwo w wyniku czynności prawnej innej niż podział spółki. Jak już zostało na wstępie wskazane przepis art. 789 k.p.c. nie stanowi samodzielnej podstawy nadania klauzuli wykonalności gdy jest procesowym wyrazem art. 55⁽⁴⁾ k.c. i wykładany być musi w powiązaniu z jego treścią, a odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa oparta jest na konstrukcji przystąpienia do długu i jest przykładem następstwa pochodnego pod tytułem szczególnym (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 września 2014 r., sygn. akt V

ACz 872/14). W orzecznictwie nie budzi ponadto wątpliwości, że przepis art. 55⁽⁴⁾ k.c. odnosi się również do nabywcy części przedsiębiorstwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 r., sygn.. akt V CK 381/05 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011 r., sygn.. akt V CSK 213/2010).

Jakkolwiek w postępowaniu toczącym się w wyniku złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, sąd zasadniczo bada jedynie osnowę dołączonych do wniosku dokumentów, a badanie to nie obejmuje oceny istnienia wierzytelności, to jednak obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy wszelkie warunki prawne, od których ustawodawca uzależnia nadanie klauzuli wykonalności zostały spełnione. Z tego względu do określenia zakresu stosowania art. 789 k.p.c. koniecznym jest ustalenie nie tylko tego, czy doszło do zbycia przedsiębiorstwa, ale i tego, czy dane zobowiązanie jest funkcjonalnie związane z jego prowadzeniem. Sąd Okręgowy wyszedł z założenia, że orzeczony w punkcie 2a wyroku obowiązek zaniechania nie ma charakteru majątkowego i w związku z tym nie stanowi zobowiązania związanego z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Stanowisko sądu I instancji nie zasługuje jednak na aprobatę. W świetle ugruntowanego orzecznictwa o majątkowym lub niemajątkowym charakterze dochodzonego roszczenia decyduje jego uwarunkowanie interesami ekonomicznymi powoda, a nie objęcie żądaniem określonej kwoty pieniężnej. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego przyjmuje się, że roszczenia o zakazanie niedozwolonych działań i o złożenie stosownego oświadczenia, przewidziane w art. 18 ust. 1 i ust. 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, są roszczeniami majątkowymi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt IV CSK 593/14, postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r., sygn.. akt III CZ 12/07).

W konsekwencji błędne jest również uznanie, że przedmiotowy obowiązek nie był związany z prowadzeniem przedsiębiorstwa z uwagi na swój niemajątkowy charakter. W rozpoznawanej sprawie przyjąć należy, iż majątkowe zobowiązanie do niewprowadzania do obrotu czasopism krzyżówkowych oznaczonych w określony sposób jest zobowiązaniem, o którym mowa w art. 55⁴ k.c. Zaaprobowanie poglądu przeciwnego umożliwiłoby podmiotom, w stosunku do których w związku z prowadzeniem przez nie określonej działalności gospodarczej orzeczono prawomocnie, mający majątkowy charakter, zakaz podejmowania określonych czynności z uwagi na to, że naruszają prawa lub prawnie chronione interesy osób trzecich, bardzo łatwe uniknięcie konsekwencji związanych z przedmiotowym zakazem poprzez przeniesienie przedsiębiorstwa (jego części), w ramach którego przedmiotowa działalność była prowadzona, na inny podmiot i dalsze jej niezakłócone prowadzenie w ramach tego samego przedsiębiorstwa (w sensie przedmiotowym).

Reasumując stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie obowiązywanie względem spółki (...) sp. z o.o. wynikającego z punktu 2a wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006 r., sygn.. akt I ACa 1053/06 obowiązku powstrzymania się od określonych czynności znajduje źródło w przepisie art. 55⁽⁴⁾ k.c., to bowiem do tej spółki w planie podziału przypisano zorganizowaną część przedsiębiorstwa przeznaczoną do realizacji działalności w zakresie dystrybucji prasy. Zobowiązanie do powstrzymania się od wprowadzania do obrotu czasopism krzyżówkowych opatrywanych na okładkach oznaczeniami numerycznymi: „(...)” było ściśle funkcjonalnie związane z zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa przeznaczoną do realizacji działalności w zakresie dystrybucji prasy. Podnieść również należy, iż przejmując część majątku spółki (...) S.A. (...) sp. z o.o. wiedział o stwierdzonym wyrokiem zobowiązaniu, bowiem jak wynika z odpisów pełnych z (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. w dacie ustalenia planu podziału skład organów obu spółek wchodziły te same osoby. Obowiązek zaniechania określony w wyroku, w zakresie w jakim obciążał spółkę (...) sp. z o.o., przeszedł na spółkę (...) sp. z o.o. w oparciu o art. 494 § 1 k.s.h. Na podstawie zaś przepisu art. 553 § 1 k.s.h. obowiązek ten obciąża aktualnie (...) sp. z o.o. sp.k. powstały w wyniku stopniowych przekształceń spółki (...) sp. z o.o. w spółkę (...) S.A. (...) sp. z o.o. S.K.A. i ostatecznie w spółkę (...) sp. z o.o. sp.k. Wierzyciel, zgodnie z przepisem art. 788 k.p.c., przedłożył stosowne dokumenty urzędowe i prywatne z podpisem urzędowo poświadczonym w postaci odpisów pełnych z KRS oraz Aktu notarialnego Repertorium(...) Nr (...) (uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 19 sierpnia 2009 r. z załącznikiem nr (...) w postaci Planu podziału). W tym stanie rzeczy złożony przez wierzyciela wniosek zasługiwał na uwzględnienie. Z powyższych względów zaskarżone orzeczenie należało zmienić przez nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2006r., sygn. akt I ACa 1053/06 w zakresie punktu 2a przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K. jako nabywcy części majątku (...) S.A. w K.. O kosztach postępowania wywołanego wnioskiem

wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zasądając od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 187 zł. Na koszty tego postępowania złożyły się opłata stała od wniosku w wysokości 50 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 120 zł (§ 8 ust 1 pkt 14 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie)

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w zw. z art. 397 §

2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego uzasadnia art. 98 § § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Na koszty postępowania zażaleniowego złożyły się opłata od zażalenia w wysokości 50 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 240 zł (§ 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

SSO (del.) Beata Kurdziel SSA Barbara Baran SSA Jerzy Bess